

Prof. J. Kaabel'i
hindamis
2. v. 40. J. Kaabel'i

Kirjandus:

S i s u .

Eesti Riigiraudteede tegevus (1925-1938/39)

- Kirjandus lhk. 2
- Raudteede tulud üldiselt 1925-1938/39.a. lhk. 4
- Tulud reisijateveost kuude viisi lhk. 19.
- Tulud reisijateveost piirkondade viisi lhk. 22.
- Tulud pagasiveost kuude viisi lhk. 28.
- Tulud pagasi veost piirkondade viisi lhk. 30.
- Tulud kaupaveost kuude viisi lhk. 34.
- Tulud kaupaveost piirkondade viisi lhk. 42.

Eesti riigiraudteede isetegevuse alguseks tuleks arvata 1918.a.lõpp, mil asuti raudteede ülevõtmisele saksa okupatsioonile.

K i r j a n d u s:

Arvestades aga veel sõjategevuse aega, olid Eesti Riigiraudteede tegevus (1925-1938/39)

ja ühtlasi ka tugevalt kannatanud sõjategevuse tagajärjel. Valitsusasutiste tegevus 1918-1934.

Päälegi põlnud raudteede ehitamisel omistatud küllalduast

täht. Konjunktuur 1936.a. sudeile.

20.a.Eesti iseseisvust.

Eksploateeritava raudtee peateede pikkus oli laiaroopalisel 558,4 klm. ja kitsaroopalisel 138,8 klm., millele hiljem lisandus 1923.aastal Soome Juurdevo Raudteede Seltsilt ostetud kitsaroopaline raudtee 262 kilomeetri pikkuses. Pääle nende ehitati, kohalikke olusid ja otstarbekamaid transpordi võimalusi arvestades, raudteel Riiselja-Ora/õe-Ikla teecharu, Valga-Koiküla teecharu, Sonda-Mustvee teecharu, Lelle-Papiniidu teecharu ühes Vana-Vändra teecharuga, Tallinn-Nõmme-Pääsküla teine tee, Rapla-Virtsu teecharu ja Tartu-Petseri teecharu jne. Ja nii leiams 1938/39.a.juba eksploateeritava raudtee peateede pikkuse kokku 1447 klm. On ostetud ja tellitud vedureid ja vagoneid, ehitatud terve hulk jaamahooneid jne. Kõige selle tagajärjel, ühes üldise tõiatusliku ja kaubandusliku elu areamisega näeme, et raudteede tulu, mis/1919-1920 .a. oli Kr. 3.594.000 on tõusnud 1938/39.aastaks ca 15.994.000 kroonile, seega tõus ca 517 %.

Järgnevalt püüamegi vaadelda seda tulude areamist ajavahemikul 1925 - 1938/39.

Eesti riigiraudteede isetegevuse alguseks tuleks arvata 1918.a.lõpp, mil asuti raudteede ülevõtmisele saksa okupatsioonivõimudelt.

Arvestades aga veel sõjategevuse aega, olid raudteed 1920.a.aluks jäetud küllaltki hooletusse seisukorda ja ühtlasi ka tugevalt kannatanud sõjategevuse tagajärjel. Päälegi polnud raudteede ehitamisel omistatud küllaldast tähtsust kohalikele elanõudeile.

Eksploateeritava raudtee peateede pikkus oli laiaroopalisel 655,4 klm. ja kitsaroopalisel 138,6 klm., millele hiljem lisandus 1923.aastal Esimese Juurdevo Raudteede Seltsilt ostetud kitsaroopaline raudtee 262 kilomeetri pikkuses. Pääle nende ehitati, kohalikke olusid ja otstarbekamaid transpordi võimalusi arvestades, raudteel Riiselja-Orajõe-Ikla teeharu, Valga-Koiküla teeharu, Sonda-Mustvee teeharu, Lelle-Papiniidu teeharu ühes Vana-Vändra teeharuga, Tallinn-Nõmme-Pääsküla teine tee, Rapla-Virtsu teeharu ja Tartu-Petseri teeharu jne. Ja nii leiame 1938/39.a.juba eksploateeritava raudtee peateede pikkuse kokku 1447 klm. On ostetud ja tellitud vedureid ja vagoneid, ehitatud terve hulk jaamahooneid jne. Kõige selle tagajärjel, ühes üldise tööstusliku ja kaubandusliku elu arenemisega näeme, et raudteede tulu, mis/1919-1920 .a. oli Kr.3.096.000 on tõusnud 1938/39.aastaks ca 15.994.000 kroonile, seega tõus ca 517 %.

Järgnevalt püüamegi vaadelda seda tulude arenemist ajavahemikul 1925 - 1938/39.

Raudteede tulud üldiselt 1925.a.-1938/39.a.

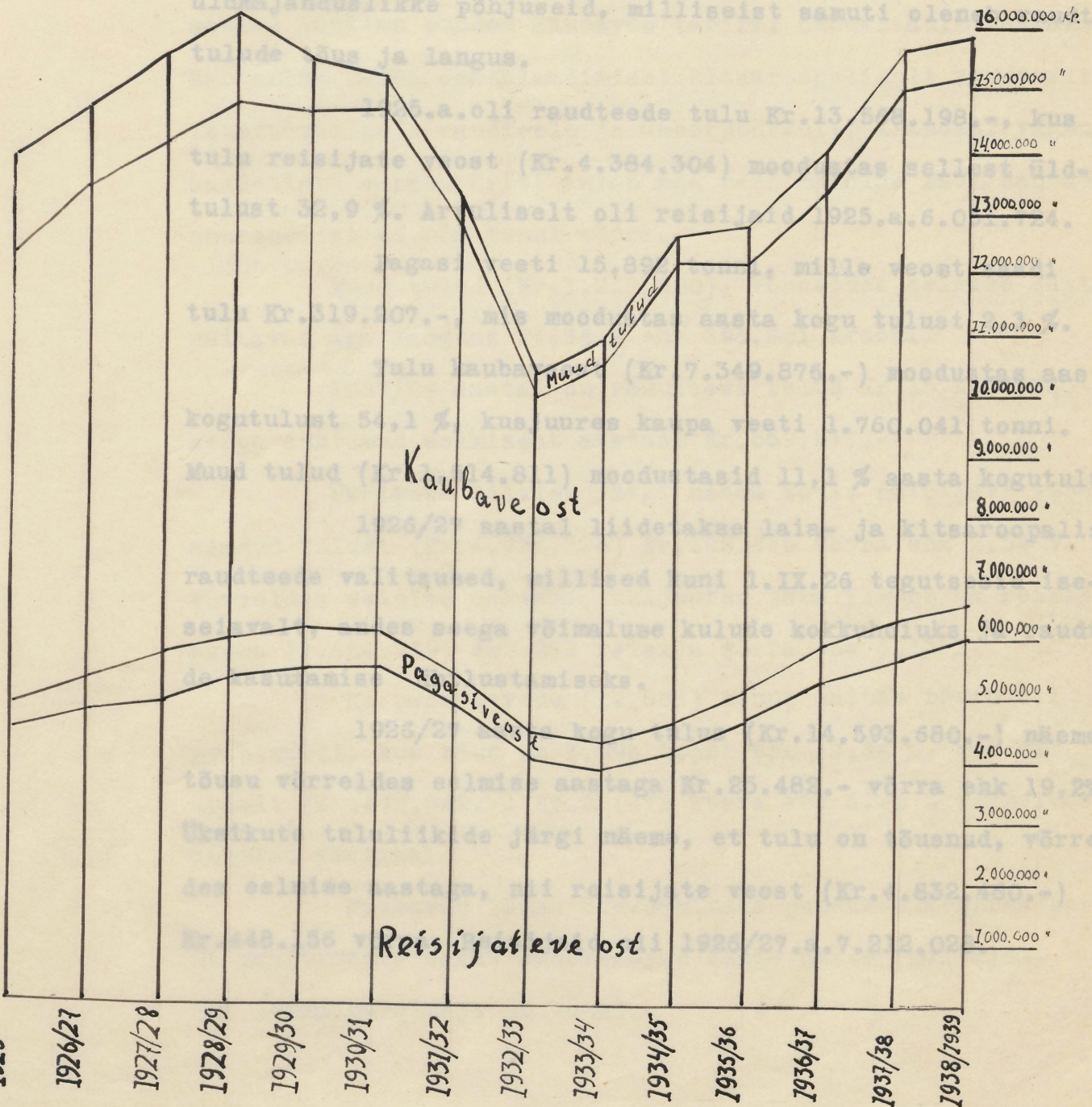
Vaadeldes allpool toodud tabelit, mis kujutab raudteede tulu 1925.a. - 1938/39 aastani, näeme tuludes esialgu järjekindlat tõusu tendentsi kuni 1928/29.a., moodustades 1928/29.a. 16.076.269 krooniga raudteede tulude kulminatsiooni.

1929/30.a.algab aga raudteede tuludes järjekindel langus kuni 1932/33.a., mil raudteede tulu on Kr.10.278.938.- Järgneval, s.o.1933/34.a.näitavad raudteede tulu jällegi väikest tõusu ja edasi juba päris intensiivset tõusu, jõudes 1938/39 aastal 1928/29 aasta tuludele juba kaunis lähedale - jäädes puudu vaid Kr.82.425.-

nise pidurdamiseks.

PKle loeteldud põhjuste peale aga ka käsitlema

üldrajaanduslikke põhjuseid, milliseist samuti olen

Alljärgnevalt püüame käsitleda põhjuseid raudteede tulude tõusus, millised olenevad otseselt raudteedest ja nende ekspluatatsioonist, puudutades aga ka raudteede administratsiooni samme, millised on võetud tarvitusele raudteede administratsiooni poolt tulude langemisel tulude langemise pidurdamiseks.

Pääle loeteldud põhjuste peame aga ka käsitlema üldmajanduslikke põhjuseid, milliseist samuti oleneb raudteede tulude tõus ja langus.

1925.a. oli raudteede tulu Kr.13.568.198.-, kus tulu reisijate veost (Kr.4.384.304) moodustas sellest üldtulust 32,9 %. Arvuliselt oli reisijaid 1925.a.6.051.724.

Pagasi veeti 15.892 tonni, mille veost saadi tulu Kr.319.207.-, mis moodustas aasta kogu tulust 2,3 %.

Tulu kaubaveost (Kr.7.349.876.-) moodustas aasta kogutulust 54,1 %, kusjuures kaupa veeti 1.760.041 tonni. Muud tulud (Kr.1.514.811) moodustasid 11,1 % aasta kogutulust.

1926/27 aastal liidetakse laia- ja kitsarööpliste raudteede valitsused, millised kuni 1.IX.26 tegutsesid iseseisvalt, andes seega võimaluse kulude kokkuhoiuks ja raudteede kasutamise ühtlustamiseks.

1926/27 aasta kogu tulus (Kr.14.593.680.-) näeme tõusu võrreldes eelmise aastaga Kr.25.482.- võrra ehk 19,2%. Üksikute tululiikide järgi näeme, et tulu on tõusnud, võrreldes eelmise aastaga, nii reisijate veost (Kr.4.832.460.-) Kr.448.156 võrra. Reisijaid oli 1926/27.a.7.212.028.

Sama nähe ilmneb ka pagasi veos (Kr.456.370) on eelmisest aastast suuremad Kr.137.163 võrra. Pagasi veeti 10.885 tonni.

Kaupa veeti 1926/27 aastal 1.934.909 tonni, kusjuures saadi tulu kaubaveost Kr.8.086.960.- - seega tõus kaubaveotulus, võrreldes eelmise aastaga, Kr. 737.084 ehk 10,03 %.

Põhjusist kaubaveo tõusus oleks mainida: eelmisel aastal kehtima pandud kaubaveo tariif; ümberlaadimise maksu kaotamine kauba ümberlaadimisel kitsaroopaliselt raudteelt laiaroopalisele raudteele ja ümberpöördult, alandati vaguni saadetiste maksu. Eriti tuleb aga veel mainida NSVL kaubaveo suurenemist 45.000 tonni võrra.

Muud tulud (Kr.1.217.890), võrreldes eelmise aastaga, näitavad aga langust 24,38 % ehk 296.921 krooni.

1927/28 aastal on raudteede tulud Kr.15.163.226.-, seega suuremad eelmisest aastast Kr.569.547.-

Üksikute liikide järgi näeme tõusu reisijate veost saadud tulust (Kr.4.955.326) Kr.122.866 võrra ehk 2,54 %, võrreldes eelmise aastaga, kusjuures tõus ilmneb ka reisijate arvus (7.654.269) 822.241 reisija võrra ehk 6,13 %.

Ka pagasi vedu (12.881) tonni näitab tõusu nii kvantumilt, kus tõus on 1.996 tonni ehk 18,34 %, kui ka tulult (Kr.478.842.-) Kr.22.472 võrra ehk 4,92 % võrreldes eelmise aastaga.

Kaubaveo tõusu edendamiseks pannakse kehtima kord, et maajaamades saaks kaubasaajad kaupa kätte igal ajal, mil jaamakorraldaja on kohal.

Tulu (Kr.8.316.758) tõus kaubaveost 1927/28 aastal on Kr.229.798 ehk 2,84 %. Kaubaveo kvantumilt (2.083.943 t) on tõus 149.034 tonni ehk 7,71 % võrreldes eelmise aastaga. Muudes tuludes (Kr.1.412.300) on tõus 194.410 krooni ehk 15,96 %.

1928/29 aastal ehitatakse Tallinna-Nõmme vaheline ühe paari roopaline tee kahe paari roopaliseks, võimaldades seega panna käiku sellel teel tihedam ühendus ja reguleerida otstarbekohasemalt sõidupäani. Ka valmis lõpulikult Lelle-Papiniidu tee haru ühes Viluvere-Vändra tee haruga, mille tagajärjel lühenes tee Tallinna-Pärnu vahel 103,2 klm., vähendades sellega tunduvalt Tallinna-Pärnu liinil nii sõiduaega kui ka piletite hinda.

Ühtlasi pandi käiku mitmel pool otstarbekohasemaks ühendajse pidamiseks mootorronge.

Raudtee tulu 1928/29 aastal oli 16.076.269 krooni, kusjuures tõus, võrreldes eelmise aastaga, on tervelt 913.043 krooni, olles ühtlasi tulu suuruselt kõige suurema tuluga aastaks.

Üksikute tulu liikide järgi ilmneb tulu tõus järgnevalt võrreldes eelmise aastaga: reisijate veolt (Kr.5.367.729) on tõus tulus 412.403 krooni ehk 8,30 %; pagasi veolt (Kr.562.672) on tõus Kr.83.830.- ehk 17,50% ja kaubaveolt (Kr.8.741.878) on tõus Kr.425.120 ehk 5,11 %, kuna muud tulud (1.403.990) näitavad aga langust Kr.8.310.- ehk 0,59 %.

Reisijate arvult 1928/29.a. (8.364.756 reisijat) näeme tõusu, võrreldes eelmise aastaga, 9,25 % ehk 710.487 reisija võrra ehk 9,25 %. Pagasi vedu (12.225 t) näitab aga langust 656 tonni võrra ehk 5,37 %. Kaubavedu, milline oma hulgalt oli 2.281.802 tonni, näitab tõusu 200.859 tonni võrra ehk 9,50 % eelmise aastaga võrreldes.

1929/30.a.raudteede tuludes (Kr.15.371.500) ilmneb järsk langus ja nimelt 704.769 krooni võrra. See langus on tingit, kui vaatleme üksikute tululiikide järgi, tulu langemisest kauba veol ja muudes tuludes, kuna reisijate- ja pagasiveo tulus ilmneb isegi väike tõus.

Reisijate veost tulu (Kr.5.519.101) tõus oli Kr.151.372 ehk 2,82 %. Reisijate arvult (9.512.938) ilmneb tõus eelmise aastaga võrreldes kaunis suurena ja nimelt 1.148.182 reisija võrra ehk 13,72 %. Et tulu aga ^{pole tõusnud} vastavalt säärasele reisijate arvu tõusule on seletatav sellega, et tõus ilmneb peamiselt lühimaa sõitudelt, kuna pikamaa sõitudelt ilmneb isegi langus.. Nii on tõus reisijate arvult elektrironges ise juba 947.943 reisija võrra, pääle elektrironge kasutatakse aga ka võrdlemisi ohtralt lühimaa sõitudeks ka mootorronge, mille sõitjate arvu kohta aga kahjuks andmed puuduvad.

Pagasiveo tulus (Kr.567.196) näeme tõusu vaid 4.524 krooni võrra ehk 0,80 %, kuna pagasi hulgas (10.749 t) näeme isegi langust 1.476 tonni võrra ehk 13,73 %, võrreldes eelmise aasta pagasi veoga.

Kaubaveo tulus (Kr.8.422.221) ilmneb 1929/30 aastal langus Kr.319.657 võrra ehk 3,79 %, vaatamata sellele, et kauba hulgalt (2.295.397 tonni) leiame tõusu 13.595 tonni võrra ehk 0,60 % võrreldes eelmise aastaga. See asjaolu on seletatav sellega, et möödunud soe ja lumevaene talv mõjutas takistavalt metsamaterjalide väljavedu kitsarööpalisel raudteel kaugemaist piirkonnist ja 1.jaanuarist 1929.a.kehtima pandud veotariifiga, milline tariif eriti sagedamini veetavalt kaupadelt osutus endisest tariifist odavamaks.

Eriti suur langus ilmneb aga muudes tuludes (Kr.762.982) ja nimelt 641.008 krooni.

1930/31.a.jätkub langus raudtee tulus (Kr.15.371.500) Kr.205.254 võrra.

Üksikute tululiikide järgi vaadeldes näeme, et reisijate- ja pagasiveo tuludes ning muudes tuludes näeme langust, ainult kaubaveo tulus ilmneb tõus.

Tulu reisijate veost on 1930/31 aastal Kr.5.514.237, seega vähem eelmisest aastast 4.864 krooni võrra ehk 0,09 %. Reisijate arvult (8.489.213 reisijat) ilmneb langus 1.023.725 reisija võrra ehk 12,06 %.

Põhjuseks säärasele reisijate arvu vähenemisele on 1.maist 1930.a.kehtima pandud reisijateveo tariif, millega tõsteti sõiduhindu 15 % võrra. Pääle selle mõjuvad reisijate arvu vähenemisele raudteega paralleelsed bussiliinid, nagu Tallinn-Märjamaa, Tallinn-Keilja-Joa, Tallinn-Juuru, Tallinn-Paide, Tallinn-Pärnu j.n.e.vahel.

Pagasi veost saadavatulu (545.578) alal näeme langust Kr.21.618 ehk 3,96 %, kuna langus jätkub pagasi hulgas (9.923 t), milline langus on 1930/31 aastal 826 tonni ehk 8,32 %. Pagasi veo langusele kvantumilt avaldab oma mõju järjest süvenev majanduslik depressioon.

Kaubaveo tulus (Kr.8.561.135) ilmneb tõus nagu juba eelpool tähendasime. Tõus kaubaveo tulus on Kr.138.914 ehk 1,65 %. Veetava kauba hulgalt (2.283.527 t) ilmneb aga langus 11.870 tonni võrra ehk 0,52 %, võrreldes eelmise aastaga.

Muudest tuludest (Kr.545.296) näeme langust 217.686 krooni võrra ehk 34,92 %.

1931/32 aasta raudtee tuludes (Kr.13.310.974) jätkub langus. Tulud langevad eelmise aastaga võrreldes 1.855.272 krooni võrra.

Järjest suurenev majanduslik surutis annab end ikka rohkem tunda, mille tagajärjel langevad ka tulud raudteel nii reisirijate-, pagasi- ja kaubaveos. Tulus reisirijate veost (Kr.4.884.535) ilmneb langus Kr.629.702 võrra ehk 12,89 %.

Ka reisirijate arvus (8.359.66 reisirijat) ilmneb langus 129.547 reisirija võrra ehk 1,55 %, olgugi, et reisirijate arvu vähenemise vältimiseks alandati tariife edasi-tagasi pileteilt 5 - 30 senti, sõltuvalt sõidu kaugusest; platskaartidelt 50 senti võrra; gruppsoitudelt 20 - 30 % võrra. Ühtäsi seatakse sisse ringsõidupiletid 10 - 20 % hinnaalandusega.

1.V.31.a.alandati elektrironges ka piletihindü, mille tagajärjel elektrironges sõitjate arv tõusis eelmise aasta 3.876.363 reisijalt 1931/32 aastal 4.125.468 reisijale - dki. seega tõus 249.105 reisija võrra. Siin ilmneb aga selgelt nähe, kui võrd olulise teguri omab sõiduhinna vähenemine või tõstmine reisijate arvu kujunemisel. 1930.a.l.maisttõsteti elektrironges sõiduhinda 15 %, mille tagajärjel 1929/30.a. reisijate arv elektrironges 4.078.266 vähenes 1930/31. aastal 3.876.363 reisijale. võrra ehk 0,04 %. 1932/33.a.

Ka jätkub vähenemine pagasiveost saadavas tulus. 1930/31.a.oli tulu pagasiveost Kr.545.578, 1931/32.a. vähenes aga 525.738 kroonile, seega vähenemine Kr.19.840 võrra. Pagasi koguselt (9.126 t) näeme vähenemist 797 tonni võrra ehk 8,73 %.

Kaubaveo tulu (Kr.7.355.178) väheneb aga üpris märgatavalt ja nimelt 1.205.957 krooni võrra ehk 16,39 %.

Siin tuleb arvestada mitte üksnes kaubaveo koguse (1.985.852 t) vähenemisega 297.675 tonni võrra, vaid ka kaubaveo tariifi alandamisega majanduskriisi mõjutusel metsamaterjalide ja põllu- ning tööstussaaduste veol, kus ei mindud välja otseselt raudtee tulukuse seisukohalt, vaid arvestati ka üldmajanduslikkude kui kaüksikute tööstuste ja ettevõtete seisukohtadega.

Nii pandi kehtima eksport-tariif keskkütte katlate, radiaatorite, külmutusmasinate, vineeri ja vineerist tootepõhjade veoks hinnaalandusega kuni 50 % üldtariifist.

isegi tõusu 364.967 reisija võrra ehk 9,33 %.

Eksportvõli veoks alandati tariifi koguni ca 85 %.

On selge, et sarnaste hinnaalanduste tõttu ei kata nende kaupade veomaks enam rongide liikumisega seotud kulusidki.

Ka transiit vedudel alandati tariifi ja nimelt linadelt 8,5 - 18,5 %, laudadelt 11,7 % ja vineerilt 5 %, kuid siiski näitab transiit-vedu vähenemist, võrreldes eelmise aastaga. Eriti tunduvalt on vähenenud NSVL transport.

Muudes tuludes (Kr.545.523) ilmneb vaevu märgatav tõus ja nimelt 227 krooni võrra ehk 0,04 %. 1932/33.a.

ja raudteede tuludes (Kr.10.278.932) jätkub langus veel suuremal määral. Langus on võrreldes eelmise aastaga jär Kr.3.032.036.

Reisijate arvu vähenemiseks võeti tarvitusele terve reidide abinõusid. 16.IV.32 pandi kehtima reisijate veo üldtariif sõiduhindade alandamisega ca 15 %, seega

1.V.31.a.tõstetud tariifi määrad alandati endisele tasemele.

Ka laiendatakse pühapäeva edasi-tagasi piletid, millised tulolid seni mõningate linnade ja jaamade vahel maksivad, kõikidest linnadest kõikidesse jaamadesse. Kuid kõik need abinõud ei pidanud reisijate veost saadava tulu langust.

Tulu reisijate veost on 1932/33 aastal Kr.3.913.939 - seega vähenemine võrreldes eelmise aastaga Kr.970.596 võrra

ehk 24,80 %. Reisijate arvult (7.953.513 reisijat) ilmneb

langus 406.147 reisija võrra, kusjuures reisijate arvu

ja langus ilmneb just pikemamaalistelt sõitudelt, kuna

elektrironges näitab reisijate arv (4.510.435 reisijat)

isegi tõusu 384.967 reisija võrra ehk 9,33 %.

Samuti jätkub langus pagasiveo tulus (Kr.451.837), kus langus on Kr.73.901 ehk 16,36 %. Pagasiveo hulgalt (6.659 t) ilmneb langus 2.467 tonni võrra ehk 37,05 %.

Eriti suurt langust näitab tulu kaubaveost (Kr.5.556.204), kus langus on 1.798.974 krooni võrra ehk 32,38 %.

Kaubaveo kvantumilt (1.708.009 tn) on langus 277.843 tonni ehk 16,27 %.

Kaubaveo tariifide alal vähendati 1932/33 aastal piima ja munade vedu 5 klassi võrra, rukki vedu alandati ca 40 %, peekoni vedu suure kiirusega arvestati väikese kiiruse tariifi järgi, s.o.veomaksu alandus ca 33 %, transiit kaupadelt pandi kehtima 10 - 52 % veomaksu alandus, pääle nende pandi veel kehtima terve rida soodustusi eksport kaupade alal.

Muudes tuludes (Kr.356.958) näeme langust Kr.188.565 võrra.

1933/34.a.tuludes (Kr.10.805.218) ilmneb mitte üksi tulude järjekindlas languses seis, vaid isegi Kr.526.280.- ulatuses tõusu.

Üksikute tululiikide järgi näitab tulu reisijate veost (Kr.3.856.463) veel langust 57.476 krooni võrra ehk 1,49 %.

Samuti näitab langust tulu pagasiveost (Kr.434.765) Kr.17.072 võrra ehk 3,93 %, kuna kaubaveost saadud tulu (Kr.6.130.697) näitab tõusu Kr.574.493 võrra ehk 10,34 % ja muud tulud (kr. 383.293) Kr.26.335 võrra ehk 7,37 % võrra, võrreldes eelmise aastaga.

Reisijate vedu reisijate arvult 1933/34.a. (7.842.810 reisijat) näitab langust 110.703 reisija võrra ehk 1,41 %, kusjuures langus ilmneb elektrironges. Nimelt oli reisijaid elektrironges 1932/33 aastal 4.510.435, 1933/34 aastal aga 4.268.117 reisijat - seega langus 242.318 reisija võrra. Reisijate arvu vähenemine elektrironges on tingitud Tallinna-Nõmme bussiliini tõttu. Ka pagasivedu (5.722 tn) näitab oma koguselt veel küllaltki suurt langust ja nimelt 937 tonni võrra ehk 16,38 %. Kaubaveo koguselt (1.926.680 tn) ilmneb aga juba tõus 218.671 tonni võrra ehk 12,80 %. Peamiseks põhjuseks kaubaveo suurenemisel on 1933.a.rahavääringu ümberhindamine, avades soodsamaid turustamisvõimalusi eksportkaupadele; pääle selle hakkab järgi andma majanduslik depressioon.

1934/35 esineb raudtee tulus (Kr.12.522.430) juba järsk tõus ja nimelt Kr.1.717.212 võrra, kuajuuress tõus jätkub aasta aastalt.

Üksikute tulu liikide järgi näitab tulu reisijate veost (Kr.4.167.944) tõusu Kr.311.481 võrra ehk 8,07 %.

Samuti näitab tõusu reisijate vedu reisijate arvult (8.553.858 reisijat) 691.048 reisija võrra ehk 9,6 %, kusjuures tõus sõitjate arvult elektrironges on 321.661 reisija võrra. Ühtlasi omab tähtsuse reisijate arvu tõusus huvirongide käiku panek 35 - 70 % hinnaalandusega. Huvirongidega sõitis 242.962 reisijat.

kusjuures tõus ilmneb peamiselt elektrironges sõitjate arvel ja nimelt 461.664 reisija võrra.

Pääle selle pandi 1.II.35 kehtima soodustused perekonnasõitudeks (2 inimest täispiletiga, iga järgnev pilett 50 % hinnaalandust ning lapsed alla 10.a.tasuta), milline soodustus aga ei jõudnud 1934/35.a. mõju avaldada.

Tulu pagasi veost (Kr.451.454) näitab tõusu Kr.16.689 võrra ehk 3,84 %, kuigi pagasivedu oma koguselt (5.372 tn) näitab veel langust 350 tonni võrra ehk 6,52%.

Kaubaveost saadud tulu (Kr.7.481.667) näitab tõusu Kr.1.350.970 võrra ehk 22,04 %. Kaubaveo koguselt (2.321.000 tn) ilmneb tõus 394.000 tonni võrra ehk 20,47 % võrreldes eelmise aastaga. Tõus ilmneb peamiselt metsamaterjali, rukki, põlevkivi, puumassi, ehitustarvete ja väetisainete veos.

Muudes tuludes (Kr.421.365) on tõus Kr.38.072 ehk 9,93 %. 1935/36.a.näitab raudteede tulu (Kr.12.581.339) väikest tõusu ja nimelt 58.909 krooni võrra.

Tulu üksikute liikide järgi ilmneb tõus, võrreldes eelmise aastaga, reisijate veos (Kr.4.643.697) Kr.475.753 võrra ehk 11,41 %, pagasi veos (Kr.469.207) Kr.17.753 võrra ehk 3,93 % ja muudes tuludes (Kr.567.968) Kr.146.603 võrra ehk 34,80 %, kuna tulu kaubaveost (Kr.6.900.467) näitab langust Kr.581.200 võrra ehk 8,42%.

Reisijate arvult näitab 1935/36.a.(9.480.827 reisijat) tõusu 926.969 reisija võrra ehk 10,84 %, kusjuures tõus ilmneb peamiselt elektrironges sõitjate arvel ja nimelt 461.664 reisija võrra.

Liiklemise elavnemine raudteedel on tingitud üldise majandusliku konjunkturi stabiliseerumisest. Pääle selle pandi kehtima 1.IV.35 uus reisijate- ja pagasiveo tariif, milline näeb ette terve rea soodustusi, nagu näiteks, et õpilastele alla 20.a. ja üliõpilastele 50 % hinnaalandus raudteesõidul alates 1 klm, kuna varem kuni 30 klm. distantstil hinnaalandust polnud. Kuupiletite hinda suuremail distantssidel alandatakse kuni 40 % ja abonementpileteil kuni 16 %. Kuurortidest tagasi sõidul antakse 50 % hinnaalandust j.n.e.

Pagasi vedu omalt koguselt (5.711 tn) suureneb 339 tonni võrra ehk 6,31 %, millisele tõusule aitab ka kaasa ühel pool nimetatud uus reisijate pagasiveo tariif, millega alandatakse pagasi veolt veomaksu suurematel distantssidel kuni 14 %. Kauba vedu näitab aga oma koguselt (2.225.000 tn) langust 96.000 tonni võrra ehk 4,32 %. Vähenemine kaubaveos on tingitud metsamaterjali veo alal, kuna eelmine talv oli lumevaene, mis takistas metsamaterjalide juurde vedu raudteile. Ühtlasi oli ka põhjuseks tagasimineku metsamaterjalide müügis välisriikidesse. 1936/37.a.raudteede tulu Kr.13.766.399, seega suurem 1935/36 aastast Kr.1.185.060.

Vaadeldes seda tulu üksikute tululiikide järgi, näeme, et tõus on kõikide tululiikide juures, võrreldes eelmise aastaga.

Reisijate veost (Kr.6.096.669) suurenes 1.124 tonni võrra ehk 6,46 %. Ühtlasi suurenes ka reisijate

Er. hõl. omik. Takt.

Reisijate veost on tulu (Kr.5.301.666) tõusnud Kr.657.969 ehk 14,17 %. Ka reisijate arvult (10.676.254 reisijat) ilmneb kaunis märgatav tõus ja nimelt 1.195.427 reisija võrra ehk 12,61 %, kusjuures tõus elektrironges oli 510.668 sõitja võrra, aga ühtlasi aitavad kaasa reisijate arvu tõusule ka väga suurel määral huvirongid.

Pagasi veos (6.802 tn) ilmneb tõus 1.091 tonni võrra ehk 19,11 %. Pääle kaubanduse elavnemise aitab pagasi-veo tõusule kaasa ka otseühenduse loomine sisemaa veeteedega, postiasutiste vahetalituse ja kodunt-koju-veo organiseerimine. Kaubavedu omalt koguselt (2.351.000 tn) suurenes eelmise aastaga võrreldes 126.000 tn võrra ehk 5,66 %.

1937/38.a.on raudteede tulus (Kr.15.613.809) tõus Kr.1.847.410, kusjuures reisijate veost saadud tulus (5.726.755) on tõus Kr.425.089 võrra ehk 8,02 %, pagasiveo tulus (Kr.553.638) tõus Kr.36.898 ehk 7,14 %, kaubaveo tulus (Kr.8.689.813) tõus Kr.1.377.434 ehk 18,84 % ja muudes tuludes (Kr.643.603) tõus Kr.7.989 ehk 1,26 %.

Arvuliselt ilmneb reisijate arvus (11.533.814) tõusu 857.560 reisija võrra ehk 8,03 %.

Pagasi vedu oma koguselt (7.926 tn) näitab tõusu 1.124 tonni ehk 16,53 % ja kaubavedu (2.654.000 tn) tõusis võrreldes eelmise aastaga 303.000 tn ehk 12,89 %.

Ja lõpuks 1938/39.a.raudtee tulus (Kr.15.993.844) näeme tõusu Kr.380.035 võrra.

Tulu reisijate veost (Kr.6.096.669) suurenes Kr.369.914 võrra ehk 6,46 %. Ühtäasi suurenes ka reisijate

arv (11.662.396 reisijat) 128.582 reisija võrra ehk
1,12 %.

Pagasi vedu suurenes tulult (Kr.582.863)
Kr.29.225 võrra ehk 5,28 % ja koguselt (8.415 tn)
489 tonni võrra ehk 6,17 %.

Kaubavedu näitas aga langust nii tulult
(Kr.8.617.334) Kr.72.479 võrra ehk 0,84 %, kui ka
koguselt (2.488.000 tn) 166.000 tn võrra ehk 6,67 %, milline asjaolu on seletatav sellega, et hakati hoidma toormaterjali ümbertöötamiseks sisema tööstustele, piirates ühtlasi selletõttu väljavedu.

Muudest tuludest näeme 1938/39.a.(Kr.696.978)
tõusu Kr.53.375 ehk 8,30 %.

Tulud reisijate veost kuude viisi.

Vastavalt eeltoodule anname kõigepealt võrdleva tabeli tulude arengisel reisijate veost üksikult kuul kolme aastases perioodis, s.o.1936/37,1937/38 ja 1938/39.a.

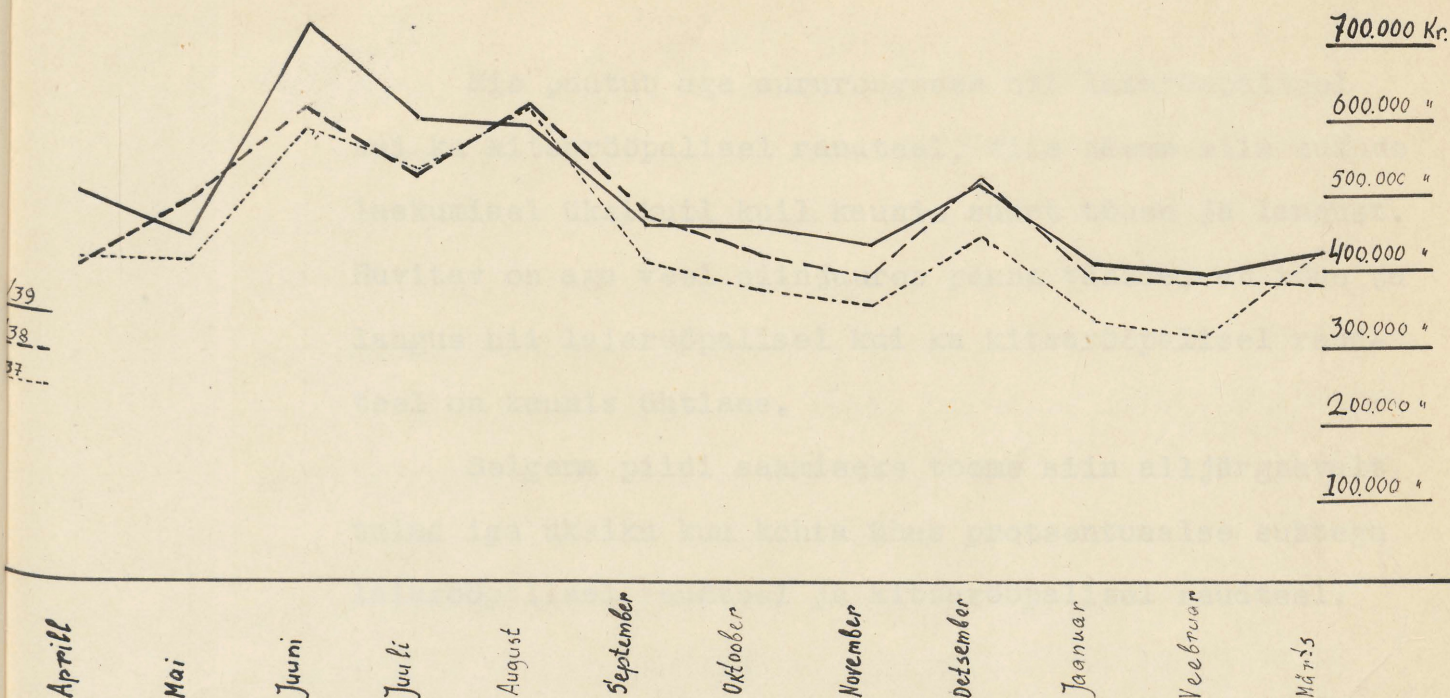
Vaatlesime siiani raudteede tulude arenemist üldiselt 1925 aastast kuni 1938/39.aastani.

Üksikasjalise pildi saamiseks peame aga nüüd vaatama raudteede tulu vastvalt üksikuile tululiikidele.

Alljärgnevalt püüame käsitleda tulusid reisijate veost, pagasi veost ja kaubaveost, võttes vaatlusele tulud aasta perioodis ja analüüsides neid nii kuude viisi kui ka piirkondade viisi 1938/39.aastal. Siin võib tekkida küsimus, kas ei muutu järeldused ühe aasta tulude vaatlemisel vast liiga ühekülgselt ja juhuslikuks? Selle arvamise vältimiseks toome enne üksiku tululiigi juure asumist graafilise kujutluse 1936/37, 1937/38 ja 1938/39.a. tulude kohta, milliseist nähtub, et tulud neil viimaseil aastail, vaatamata väikesele tõusu tendentsile, annavad siiski kaunis ühtlase pildi, mille tõttu pole oluline käsitleda tulude arenemist nii kuude kui ka piirkondade viisi mitme aasta perioodis, vaid on küllaldane, kui võtame vaatluse alla tulud vaid ühe aasta perioodil, s.o. 1938/39.aastal.

Tulud reisijate veost kuude viisi.

Vastavalt eeltoodule anname kõigepäält võrdleva tabeli tulude arenemisel reisijate veost üksikuil kuul kolme aastases perioodis, s.o. 1936/37, 1937/38 ja 1938/39.a.

1938/39.aastal, nagu juba eelpool nägime, olid tulud reisijate veost Kr. 6.096.669.-, millisest summast tulud reisijateveost laiarööpalisel raudteel aururonges olid 4.151.986 krooni ehk 68,11 %, elektrironges 550.815 krooni ehk 9,03 % ja kitsarööpalisel raudteel 1.393.868 krooni ehk 22,86 %.

Tulude vaatlemisel üksikute kuude viisi elektrironges, näeme, et tulud on siin aasta ümber kaunis stabiilsed. Keskmisest tulu protsendist 8,33 kuus on kõikumine ülespoole maikuus, tulude laekumise maksimumil (9,22 %), 0,83 % võrra ja veebruaris, tulude laekumise minimumil (7,00%), vähenemine 1,33 %. Silmaspidades aga, et veebruari kuu, olles 2 päeva võrra lühem normaalsest kuust, annaks 2 päeva jooksul tuludes tõusu, nii et vähenemine oleks tegelikult ainult ca 0,30 % võrra. Säärane stabiilsus on seletatav kindla reisijate konna-ga, kuna Pääsküla-Nõmme elanikkond omas enamuses on Tallinnaga otseselt seotud.

Mis puutub aga aururongesse nii laiarööpalisel kui ka kitsarööpalisel raudteel, siis näeme siin tulude laekumisel üksikuil kuil kaunis suurt tõusu ja langust. Huvitav on aga veel siinjuures panna tähele, et tõus ja langus nii laiarööpalisel kui ka kitsarööpalisel raudteel on kaunis ühtlane.

Selgema pildi saamiseks toome siin alljärgnevalt tulud iga üksiku kuu kohta ühes protsentuaalse suhtega laiarööpalisel raudteel ja kitsarööpalisel raudteel.

Tulud 1938/39.aastal aururonges:

	laiarööpalise raudteel		kitsarööpalisel raudteel	
	Kr.	%	Kr.	%
aprill	345.776	ehk 8,32 %	124.781	ehk 8,95 %
mai	321.214	" 7,73 %	97.816	" 7,01 %
juuni	514.913	" 12,40 %	178.222	" 12,78 %
juuli	427.474	" 10,29 %	144.633	" 10,37 %
aug.	425.421	" 10,24 %	129.744	" 9,30 %
sept.	313.530	" 7,55 %	108.563	" 7,88 %
okt.	318.871	" 7,67 %	103.111	" 7,39 %
novembr.	294.000	" 7,08 %	97.035	" 6,96 %
detsembr.	355.114	" 8,55 %	128.337	" 9,20 %
jaanuar	273.053	" 6,57 %	92.423	" 6,63 %
veebruar	274.343	" 6,60 %	93.302	" 6,69 %
märts	288.277	" 6,94 %	95.901	" 6,88 %
K o k k u:	4.151.986	100 %	1.393.868	100 %

Eeltoodud tabelist näeme, et tulud reisijate veost aururonges nii laia- kui kitsaroopalisel raudteel on kõige suuremad juuni, juuli ja augusti kuus. See asjaolu on tingitud sellest, et juuni, juuli ja augusti kuu, olles kõige soodsamad oma ilmastiku poolest vabas looduses viibimiseks, leiavad kasutamist võimalust mööda inimeste poolt, kusjuures eriti viimaseil aastail on levinud nädalalõpu sõidud linnast maale, milleks on osaliselt annud ka tõuke raudteevalitsuse poolt kehtima pandud pühapäeva- või lühiajalised puhkeaja piletid. 33 % hinnaalandusega - ja raudteevalitsuse poolt käiku pandud huvirongid, milliseid 1938/39 aastal korraldati laiaroopalisel 13 ja kitsaroopalisel 7. Üldse sõideti puhkeaja piletitega 67.012.000 klm. ja 1.611.000 klm. huvirongidega, kokku 68.623.000 klm., mis teeb reisijate klm. üldarvust 1938/39. aastal, kui sellest maha arvata elektrironges sõidetud reisijate kilomeetrite hulk 22,48 %.

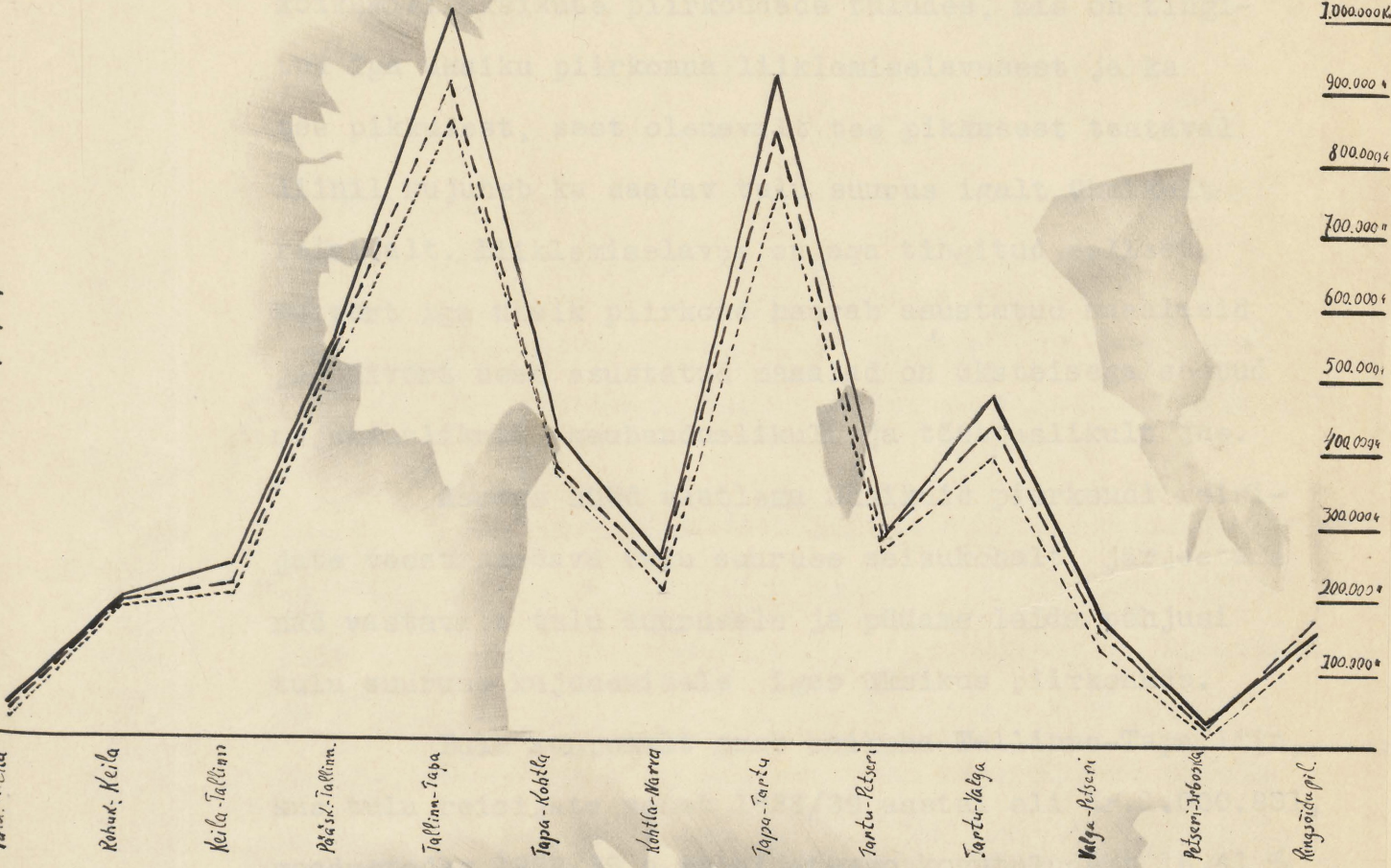
Tulude tõus detsembris ja aprillis peame panema pühade arvele, millised jällegi võimaldavad inimeste sõitmist pühiks maale, kuna meie linnade kodanikkond peaaegu enamuses on teatavas mõttes seotud maaga, kui mitte otseselt, siis vähemalt sugulaste kaudu.

Tulud ülejäänud kuudel on kaunis ühtlased, mistõttu siin ka eriti üksikute kuude juures peatuda pole erilist tarvet.

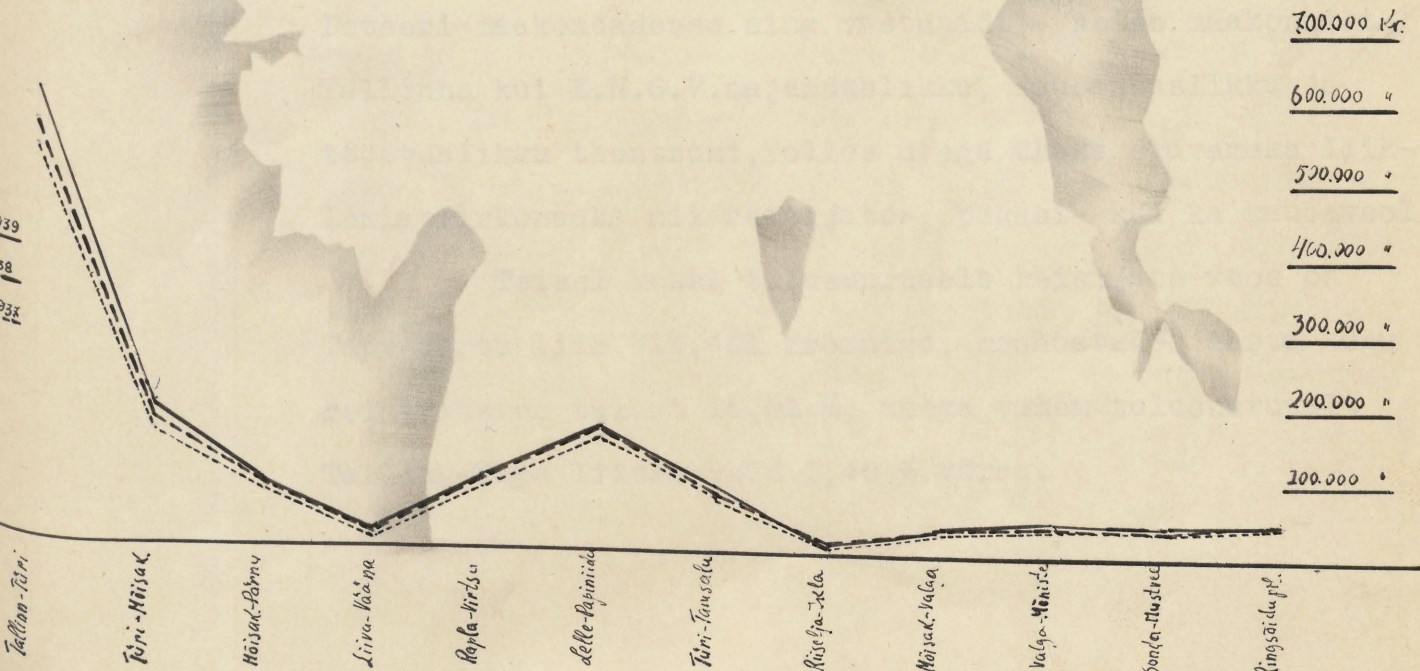
Tulud reisijate veost piirkondade viisi.

Järgenvalt anname graafilise kujutluse tuludest reisijate veolt piirkondade järgi 1936/37 - 1938/39.a.

1939
1938
1937

1939
1938
1937

Eelpool toodud tabelist näeme kaunis suuri kõikumisi üksikute piirkondade tuludes, mis on tingitud iga üksiku piirkonna liiklemiselavusest ja ka tee pikkusest, sest olenevalt tee pikkusest teataval liinil kujuneb ka saadav tulu suurus igalt üksikult reisijalt. Liiklemiselavus on aga tingitud sellest, kuivõrt iga üksik piirkond haarab asustatud maaalaid ja kuivõrt need asustatud maaalad on üksteisega seotud majanduslikult, kaubanduslikult ja tööstuslikult jne.

Asudes nüüd vaatlema üksikuid piirkondi reisijate veost saadava tulu suuruse seisukohalt, järjestame nad vastavalt tulu suurusele ja püüame leida põhjusi tulu suuruse kujunemisele igas üksikus piirkonnas.

Tulu suuruselt omab esikoha Tallinna-Tapa liin, kus tulu reisijate veost 1938/39 aastal oli Kr.1.000.831, moodustades 1938/39.a.reisijateveo kogutuludest 16,41 % ja seda põhjusel, et Tapa, olles sõlmpunktiks Virumaale ja suuremale osale Lõuna Eestisse liiklemisel, annab olulisema tähtsuse Tallinn-Tapa liinile, leides kasutamist liiklemisel Tallinnast Viru-, Tartu-, Valga, Võru- ja Petseri maakondadesse ning vastupidi - neist maakonnist Tallinna kui E.N.S.V.majanduslikku, kaubanduslikku ja tööstuslikku tsentrumi, olles seega üheks elavamaks liiklemispiirkonnaks nii reisijate-, pagasi- kui ka kaubaveol.

Teisel kohal tulusuuruselt reisijate veos on Tapa-Tartu liin 915.481 krooniga, moodustades aasta kogu reisijateveo tulust 15,01 %, seega vähem tulusuuruselt Tallinn-Tapa liinil vaid 1,40 % võrra.

Reisijate arvult hõlmab Tapa-Tartu liin õieti küll suurema osa Tallinna-Tapa liinil reisijaist. Tapalt edasisõidul, kuid säärane tulu suurus, võrreldes Tallinna-Tapa liinilt saadud tuluga, on suurel määral põhjustatud ka teepikkusest Tapa-Tartu liinil ja nimelt võrreldes Tallinna-Tapa liiniga - 34 klm.võrra.

Kolmandal kohal tulu suuruselt on Tallinna-Türi liin 611.202 krooniga, moodustades aasta kogu reisijateveo tulust 10,02 %.

Tallinna-Türi liinil tulu suurus reisijate veost sellisel määral on seletatav sellega, et Tallinna-Türi liin on peateeks tervele läänepoolsele Eestile, haarates ühes sellest liinist hargnevate haruteedega Harju-, Lääne-, Pärnu- ja Viljandi maakonna ning Virtsu sadama kaudu ka Saaremaad, andes sellega Tallinna-Türi liinile kaunis elava liiklemise.

Neljandal kohal on tulu suuruselt Tallinn-Pääsküla liin 550.815 krooniga, moodustades aasta kogu reisijateveo tulust 9,03 %.

Tallinn-Pääsküla liin, olles üks väiksemaid vaid 11,7 klm., andis säärase tulu kõige elavama liiklemise tõttu. Tallinn-Pääsküla reisijate arv 6.021.766 moodustas kogu 1938/39.a.sõitjate arvust 51,63 %. Säärane elav liiklemine sellel liinil on tingitud asjaolust, et elanikkond omas enamuses on otseselt seotud Tallinaga ja tervel sellel piirkonnal on teatavas mõttes Tallinna eeslinna iseloom.

Viiendal kohal tulu suuruselt reisijate veost on Tartu-Valga liin 470.876 krooniga, moodustades kogu 1938/39.a.reisijateveo tulust 7,72 %.

Selle liini säärasel tulukusel on suur osatähtsus Valga kaudu ühendus välismaaga.

Kuuendal kohal on tulu suuruselt Tapa-Kohtla liin 424.040 krooniga, moodustades aasta kogu reisijateveo tulust 6,95 % Kohtla, kui suure tööstusliku keskuse, tõttu.

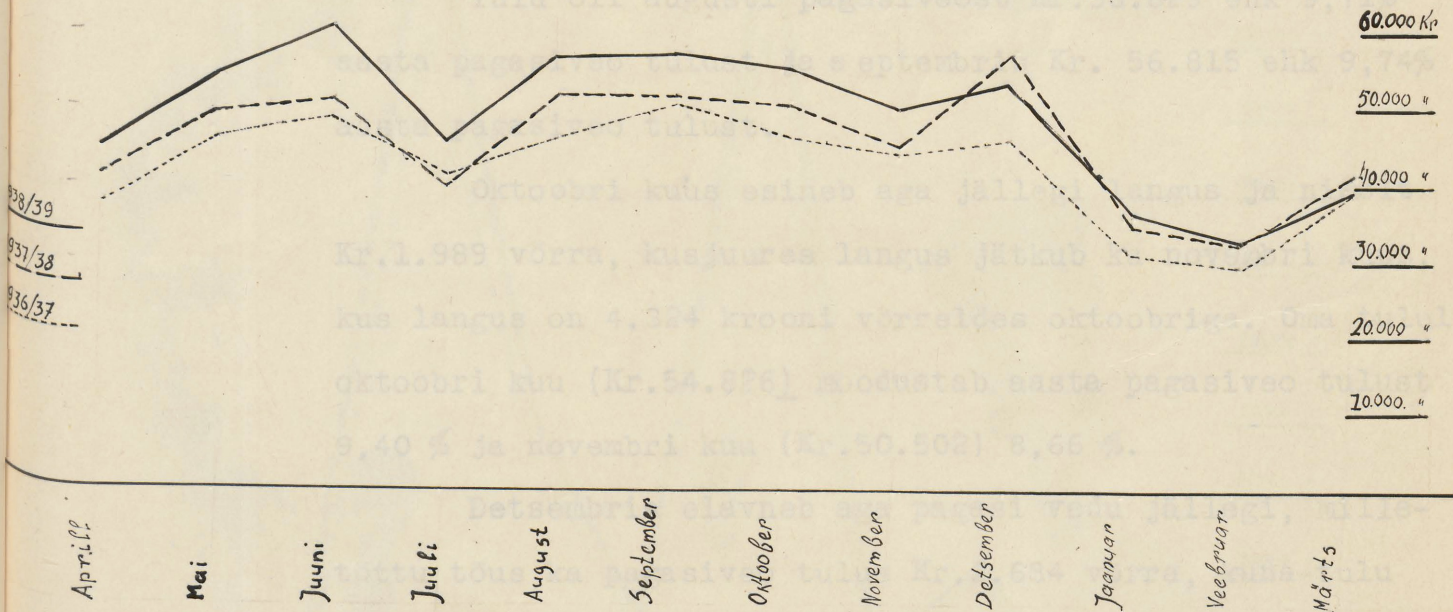
Järgnevalt piirkonnilt langeb aga tulukus märgatavalt, omades seega enam mitte säärast olulist osa reisijate veos üksikute piirkondade viisi, mille tõttu neil ka pike- malt ei peatu, vaid loetleme tulu suuruse järjekorras ühes protsendilise suhtega, millise nad moodustavad 1938/39.a.kogu reisijate veo tuludest.

7) Tartu-Petseri	Kr.297.906	moodustades	4,88%	1938/39a.reisijate veo tuludest
8) Kohtla-Narva	" 247.047	"	4,05%	" "
9) Keila-Tallinn	" 237.227	"	3,89%	" "
10) Rohuküla-Haap- salu-Keila	" 194.371	"	3,18%	" "
11) Türi-Mõisaküla	" 180.215	"	2,95%	" "
12) Lelle-Papiniidu	" 168.550	"	2,76%	" "
13) Valga-Petseri	" 159.581	"	2,61%	" "
14) Rapla-Virtsu	" 96.976	"	1,59%	" "
15) Mõisaküla-Pärnu	" 87.616	"	1,43%	" "
16) Türi-Tamsalu	" 82.907	"	1,35%	" "
17) Sonda-Mustvee	" 34.801	"	0,57%	" "

Tulud pagasi veost kuude viisi.

Tulu pagaasi veost 1938/39.a.oli Kr. 582.863, moodustades kogu raudteede tulust, mis oli Kr. 15.993.844, väga väikese osatähtsuse ja nimelt 3,64 %.

Enne kui asume aga lähemalt vaatlema tulu pagasi veost kuude viisi, esitame alljärgnevalt võrdleva tabeli pagasi-veo tulude kohta kuude viisi 1936/37,37/38 ja 1938/39 aastal.

Alustades nüüd raudteede 1938/39.a.pagasiveo tuluga aruande aasta esimesel kuul,s.o.aprilli kuul, näeme, et tulu pagasi veost on Kr.45.005, mis moodustab kogu aasta pagasiveo tulust 7,72 %. Järgneval, s.o.mai kuul, ilmneb pagasiveo tulus väike tõus ja nimelt 2.957 krooni võrra, moodustades aasta pagasiveo tulust 8,22 %. Juuni kuu, olles omalt tulult pagasiveos kõige suurem, moodustab aasta pagasiveo tulust 10,56 %. Tulu pagasiveost juuni kuus Kr.61.592, seega võrreldes eelmise kuuga, tõusis Kr.13.630 võrra.

Juuli kuus langeb tulu pagasi veost aga jälle ja isegi rohkem kui oli tõus juunis. Tulu juuli kuus oli 46.914 krooni ehk 8,04 % aasta pagasiveo tulust. Augusti kuus ilmneb jällegi tõus ja nimelt 9.715 krooni võrra, jäädes ka septembrikuus peaaegu samale tasemele - tõus on vaid 186 krooni võrra.

Tulu oli augusti pagasiveost Kr.56.629 ehk 9,71% aasta pagasiveo tulust ja septembris Kr. 56.815 ehk 9,74% aasta pagasiveo tulust.

Oktoobri kuus esineb aga jällegi langus ja nimelt Kr.1.989 võrra, kusjuures langus jätkub ka novembri kuus, kus langus on 4.324 krooni võrreldes oktoobriga. Oma tulult oktoobri kuu (Kr.54.826) moodustab aasta pagasiveo tulust 9,40 % ja novembri kuu (Kr.50.502) 8,66 %.

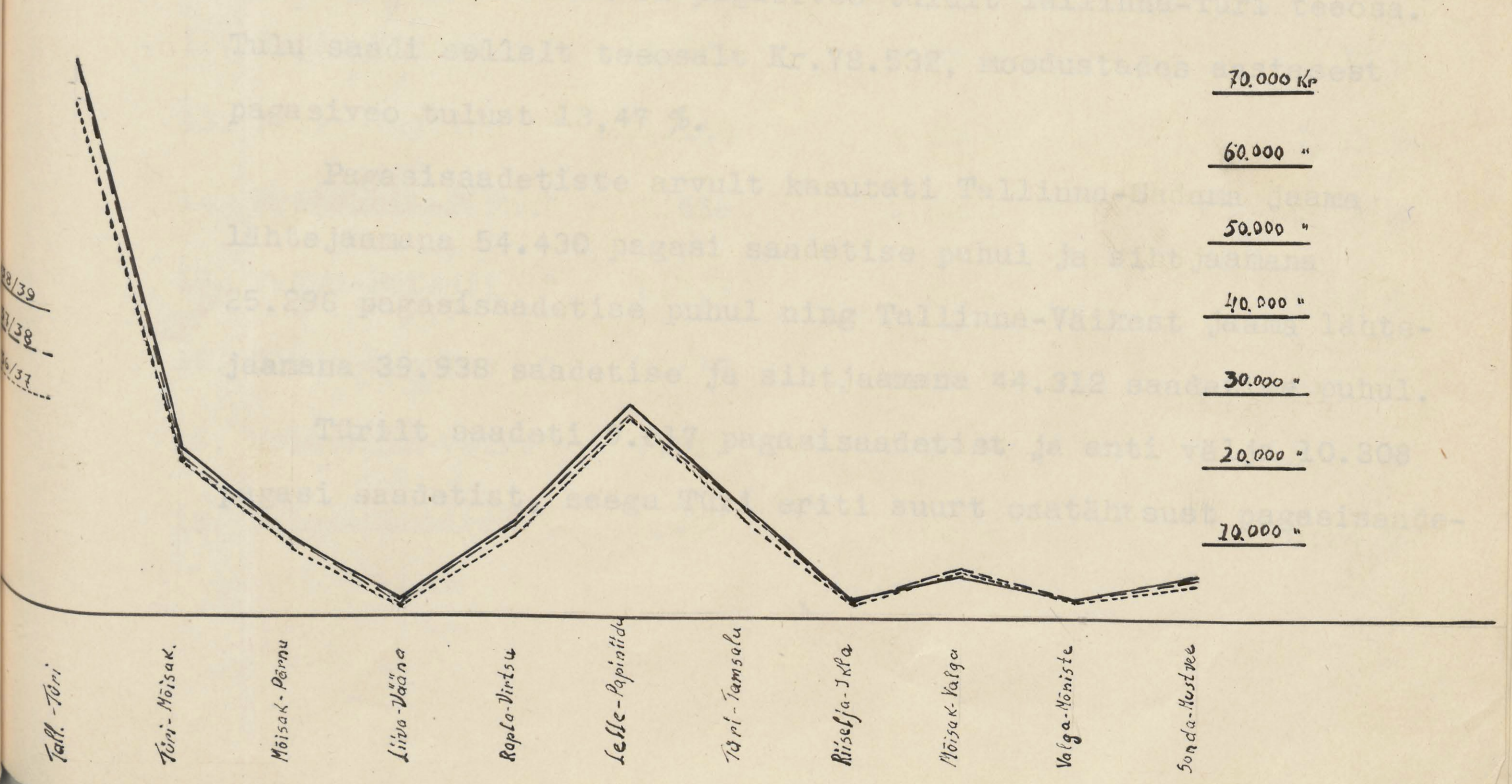
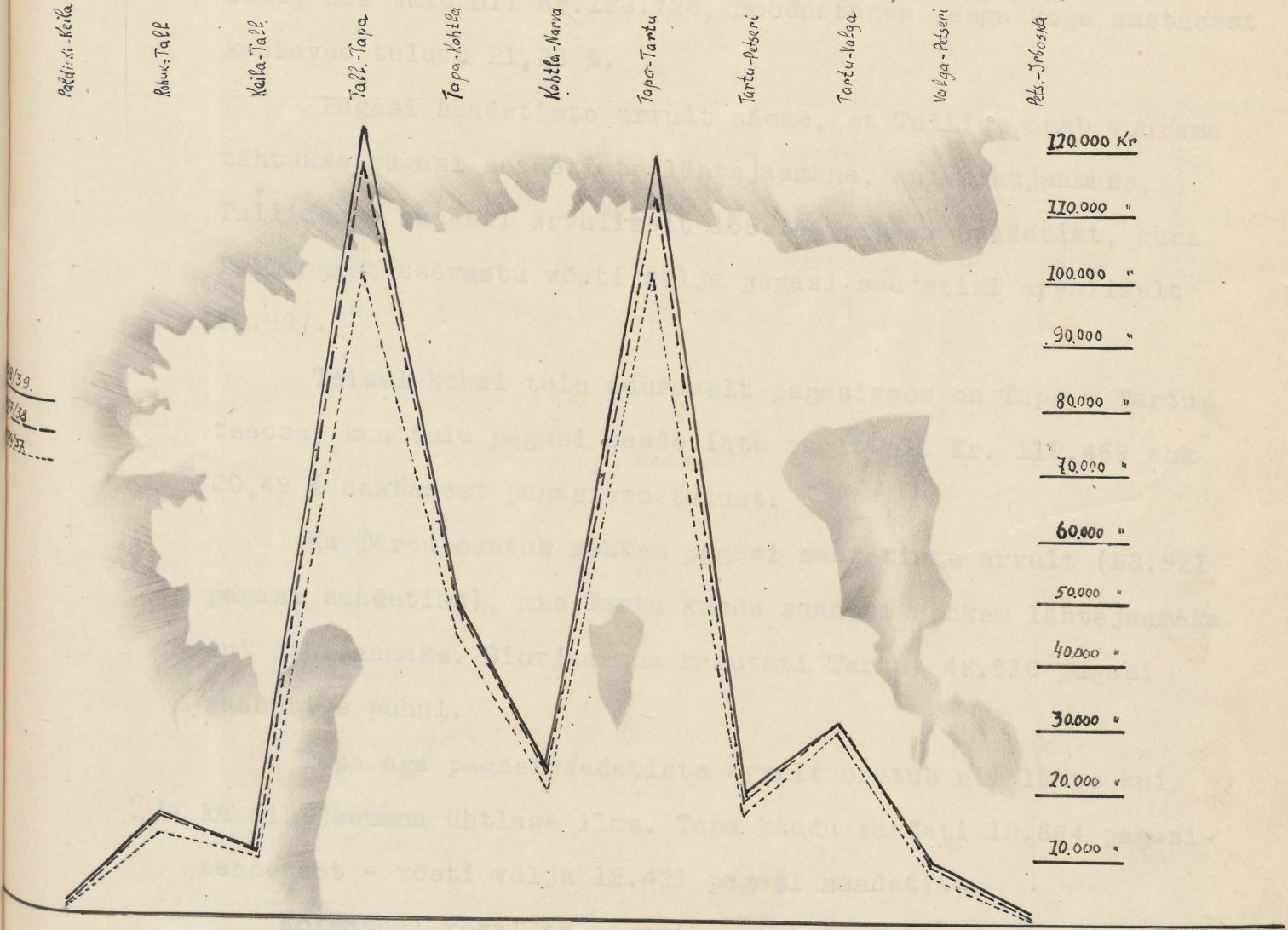
Detsembris elavneb aga pagasi vedu jällegi, mille tõttu tõus ka pagasiveo tulus Kr.2.634 võrra, kuna tulu oli detsembris Kr. 53.136 ehk 9,11 % aasta pagasiveo tulust.

Jaanuar ja veebruar on aga aasta vaiksemad kuud pagasiveos, mille tõttu ka tulu pagasiveost langeb jaanuaris Kr.36.470 pääle, vähenedes seega 16.666 krooni võrra, milline vähenemine jätkub ka veebruaris veel 3.807 krooni võrra. Kogu aastasest pagasiveo tulust moodustas jaanuari kuu tulu 6,25 % ja veebruari kuu, kus tulu oli Kr.32.663 - 5,60 %.

Aruande aasta viimasel kuul, s.o.märtsis ilmneb aga jälle tõus, milline on Kr.7.686, kuna tulu pagasiveost märtsi kuus on Kr.40.349 ehk 6,92 % kogu 1938/39.a.pagasiveo tulust.

Tulud pagasi veost piirkondade viisi.

Järgnevalt anname võrdleva tabeli 1936/37, 1937/38 ja 1938/39. a. pagasiveo tulude kohta piirkondade viisi ja puudutame ühtlasi lühidalt tulu pagasiveost piirkondade viisi 1938/39 aastal.

Kõige enam saadi tulu pagasiveost Tallinna-Tapa tee-osal, kus tulu oli Kr.123.726, moodustades seega kogu aastasest kaubaveo tulust 21,22 %.

Pagasi saadetiste arvult näeme, et Tallinn omab suurema tähtsuse pagasi saadetiste lähtejaamana, kui sihtjaamana, ja Tallinnast saadeti arvuliselt 156.746 pagasi saadetist, kuna Tallinnast seevastu võeti välja pagasi saadetisi arvuliselt 80.997.

Teisel kohal tulu suuruselt pagasiveos on Tapa - Tartu teeosa, kus tulu pagasi saadetiste veolt oli Kr. 119.469 ehk 20,49 % aastasest pagasiveo tulust.

Ka Tartu osutub rohkem pagasi saadetiste arvult (63.921 pagasi saadetist), mis Tartu kaudu saadeti rohkem lähtejaamaks kui sihtjaamaks. Sihtjaamana kasutati Tartut 48.510 pagasi saadetise puhul.

Tapa aga pagasisaadetiste arvult osutub nii lähte kui ka sihtjaamana ühtlase ilme. Tapa kaudu saadeti 12.684 pagasi-saadetist - võeti välja 12.421 pagasi saadetist.

Kolmandal kohal on pagasiveo tulult Tallinna-Türi teeosa. Tulu saadi sellelt teeosalt Kr.78.532, moodustades aastasest pagasiveo tulust 13,47 %.

Pagasisaadetiste arvult kasutati Tallinna-Sadama jaama lähtejaamana 54.430 pagasi saadetise puhul ja sihtjaamana 25.296 pagasisaadetise puhul ning Tallinna-Väikest jaama lähte-jaamana 39.938 saadetise ja sihtjaamana 44.312 saadetise puhul.

Türilt saadeti 9.817 pagasisaadetist ja anti välja 10.308 pagasi saadetist, seega Türi eriti suurt osatähtsust pagasisaade-

tiste arvult ei oma, küll omab aga suurema tähtsuse sellel
 19) Petseri-Irposku Kr. 1032 moodustades aasta
 teosal asuv Kohila jaam, millise jaama kaudu saadeti

20) 13.152 ja võeti välja 10.664 pagasisaadetist. 0,16 %

21) Riiesal Järgnevate piirkondade juures langeb aga tulu pagasi-
 22) veost märgatavalt, mille tõttu nende osatähtsus pagasiveo
 tulus langeb, seepärast loetleme alljärgnevalt ülejäänud piir-
 konnad ühes tulu suurusega ja protsentuaalse suhtega, mille
 nad kogu 1938/39.a.pagasiveo tulust moodustavad.

4. Tapa-Kohtla	Kr. 51.379, moodustades aasta pagasi	8,81 %
	veo tulust	
5. Tartu-Valga	" 31.610 - do -	5,42 %
6. Lelle-Papiniidu"	27.308 - do -	4,68 %
7. Kohtla-Narva	" 22.788 - do -	3,90 %
8. Türi-Mõisaküla "	21.683 - do -	3,72 %
9. Tartu-Petseri	" 21.297 - do -	3,65 %
10. Rohuküla-Haap- salu-Tallinn	" 15.326 - do -	2,62 %
11. Türi-Tamsalu	" 13.839 - do -	2,37 %
12. Rapla-Virtsu	" 11.683 - do -	2,00 %
13. Keila-Tallinn	" 11.156 - do -	1,91 %
14. Mõisaküla-Pärnu"	9.035 - do -	1,55 %
15. Valga-Petseri	" 8.526 - do -	1,46 %
16. Sonda-Mustvee	" 5.473 - do -	0,93 %
17. Mõisaküla-Valga"	5.462 - do -	0,93 %
18. Valga-Möniste	" 1.450 - do -	0,24 %

Tulud kauba veost kuude viisi.

19) Petseri-Irboska	Kr. 1032	moodustades aasta	0,17 %
		pagasiveo tulust	
20) Paldiski-Keila	" 993	- do -	0,16 %
21) Riiselja-Ikla	" 622	- do -	0,10 %
22) Liiva-Vääna	" 524	- do -	0,08 %

reudteedel kaubaveos koosnevat, näeme, et see iseloomu järgi võib jaotada kaupude sellisteks, mille produktseerimine või tarvitamine on peaaegu aasta läbi enam-vähem ühtlane, seega mitte tekitades olulisi kõikumisi kaubaveo tulus, kuna teine rühm leiame kaupude, mille produktseerimine või tarvitamine on ajaliselt sõltuv, tekitades nende veol reudteede tulusel kõikumisi ajavahemikkude viisi.

Kuude viisi 1938/39. aasta tulu kaubaveost, üksikult kuul, peame struktuuri tulu kõikumisel üksikult kuul põhjuste leidmiseks nende kaupade veo vastusele, mille produktseerimine või tarvitamine on aastavas sõltuvuses aja ja kus kuude kogus üksikult kuul ongi tuluveo tõusu, moodustades seega ka kõikumisi kaubaveo tulus.

Aprillis 1938/39. a. on tulu kaubaveost 568,404 krooni, moodustades aastase veo kaubaveo tulu 7,75 %, millest on tulult üks keskpaarsenaal, võrreldes teiste kuudega.

Mis puutub nende kaupadele, millest veost mainitud tulu moodul, näitame kaupade nende koguselt teatavate gruppide viisi, mille üksikasjalik kaupade eristamine viiks liig pikale.

2019-2021. aastal põllumajanduslike saaduste alal, mille jaoks arvatakse veo vastusele, on veo reudteedel tulu 18,57 tonni. Ajaliselt aprillikuu tulu on 18,57 tonni, mis on 18,57 tonni, mis on 18,57 tonni, mis on 18,57 tonni.

Tulud kauba veost kuude viisi.

Tulud kaubaveost, moodustades raudteede tuludest olulisema osa ja nimelt 1938/39 aastal 53,8 %, sunnib meid peatuma kaubaveost saadud tulu vaatlemisel vähe pikemalt kaubaveo juures.

Vaadeldes üldiselt kaupu, milliste veost tulud raudteedel kaubaveos koosnevad, näeme, et oma iseloomu järgi võime jaotada kaupu sellisteks, mille produtseerimine või tarvitamine on peaaegu aasta läbi enam-vähem ühtlane, seega mitte tekitades olulisi kõikumisi kaubaveo tulus, kuna teise liigina leiame kaupu, mille produtseerimine või tarvitamine on ajaliselt sõltuv, tekitades nende veol raudteede tuludes kõikumisi ajavahemikkude viisi.

Käsitledes nüüd 1938/39aasta tulu kaubaveost üksikuil kuil, peame suunama tulude kõikumisel üksikuil kuil põhjuste leidmiseks nende kaupade veo vaatlusele, mille produtseerimine või tarvitamine on teatavas sõltuvuses ajast ja kus kauba kogus üksikuil kuil omab tunduva tõusu, mõjustades seega ka kõikumisi kaubaveo tulus.

Aprillis 1938/39.a. on tulu kaubaveost 668.404 krooni, moodustades aastasest kaubaveo tulust 7,75 %, olles oma tulult üks keskpärasemaid, võrreldes teiste kuudega.

Mis puutub nüüd kaupadesse, milliste veost mainitud tulu saadud, käsitleme kaupu nende koguselt teatavate gruppide viisi, kuna üksikasjalik kaupade eristamine viiks liig pikale.

Kõigepäält põllumajanduslike saaduste alal, mille hulka arvame ka karjamajandussaadused, on vedu raudteedel aprillikuus 15.337 tonni. Ajaliselt aprillikuu mingit erilist hooaega põllumajanduslike saaduste alal ei

moodusta, kui vaid vähesel määral seemnevilja muretsemise alal sordi aretamiseks ja eelnevast aastast kõrvalepandud tagavarade täiendamiseks.

Karjasööda alal näeme aga, võrreldes aasta keskmise kogusega mis raudteedel kuu jooksul veetakse, kaunis suurt kvantumit ja nimelt 1.720 tonni.

Sama nähe ilmneb ka kunstväetisainete alal, millist aprilli kuus veeti raudteedel 10.048 tonni, tingituna kevadise väetushooaja algamisest.

Seemne külvi algamisest tingituna näeme ka põllutöomasinate ja nende osade alal küllaltki elavat vedu - aprillis 687 tonni suuruses.

Metsasaaduste vedu, mis on olenev suurelt osalt ekspordi võimalusist, on aprillist 45.426 tonni. Küttematerjali, s.o. põletispuude ja turba vedu on 12.852 tonni.

Ehitusmaterjali vedu, ehitushooaja algamisega on 18.823 tonni, suurenemise tendentsiga järgnevail kuil. Ehitusmaterjali mõiste alla on siin arvatud kivid, sideained, nagu tsement, lubi, liiv j.n.e., kuna puumaterjal on arvatud metsamaterjali alla.

Põlevkivi ja selle saaduste vedu oli 25.872 tonni ja muude kaupade vedu 20.450 tonni.

Maikuus on kaubaveo tulu 1938/39 aastal Kr. 788.953 ehk 9,03 % aasta kogu kaubaveo tulust - seega tõus aprillikuuga võrreldes 120.549 krooni võrra.

Kaupade veo järgi näeme tõusu põllumajanduslikkude saaduste alal 2.145 tonni võrra, kusjuures tõus on päämiselt rukki, kaera, kartula, või ja munade veos,

kuna langust on märgata odra, piima ja sigade veos.

Peamine tõus oli aga metsamaterjalide veos, kus tõus ulatub 18.227 tonnini. Ka ehitusmaterjalide veos jätkub tõus, milline maikuus oli 9.782 tonni võrra ja põlevkivi ja põlevkivisaaduste veos 9.666 tonni võrra ning muude kaupade alal 4906 tonni võrra.

Jõusööda veos on aga langus 191 tonni võrra ja väetisainete veos koguni 7.244 tonni võrra väetus-hooaja möödumise tõttu. Samuti näitab langust küttematerjali vedu 3.092 tonni võrra, kuna küttematerjali tarvidus väheneb ilmade soojenemisel ja tarviduse küttematerjalide järgi omab vaid päämiselt tööstus.

Juunikuu tulus kaubaveost on aga märgatav vähenemine, nimelt 172.365 krooni võrra, kuna tulu raudteeveost oli 616.588 kr., moodustades kogu 1938/39 aasta kaubaveo tulust 7,34 %.

Kaubaveolt näeme langust peaaegu kõikide kaupade juures. Põllumajanduslikkudelt saadustelt on tagasimineks 5.073 tonni võrra, karjasöödal^{õu}alt on langus 1.244 tonni võrra, kuna loomade karjamaale laskmisega langeb vajadus jõusööda andmiseks loomadele. Jätkub ka langus väetisainete veos, kus tagasimineks on 2.291 tonni võrra väetamis aja möödumise tõttu. Metsasaaduste veos on vähenemine 22.124 tonni võrra võrreldes eelmise kuuga, samuti jätkub langus küttematerjali veos, kus tagasimineks on 1842 tonni võrra. Edasi on tagasimineks ka ehitusmaterjali veos 3.704 tonni võrra, põlevkivi ja põlevkivi saaduste veos 7.210 tonni võrra ja muude kaupade veos 1.466

tonni võrra.

Juuli kuus algab kaubaveo tuludes jällegi tõus, milline juulikuus on küll võrdlemisi väike, vaid 16.318 kr., kuna juulikuu tulu kaubaveost on Kr.632.906.- ehk kaubaveo aasta kogutulust 7,54 %.

Kaubaveo suhtes näeme tõusu karjajõusööda alal vähesel määral, nimelt 60 tonni võrra. Kunstväetise alal moodustab juuli lõpp ja august sügisese väetuse algust, mille tagajärjel ilmneb ka kunstväetuse alal tõus 979 tonni võrra. Järgnevalt ilmneb veel tõus põllumajanduslikkude masinate ja nende osade veos 199 tonni võrra, metsa- ja küttematerjali veos - esimese juures 1.490 tonni ja teise juures 4.705 tonni võrra.

Ehitusmaterjali alal on tõus 4.483 tonni võrra. Ka põlevkivi ja põlevkivi saaduste alal esineb tõus ja nimelt 3.476 tonni võrra, kuna põllumajanduslikkude saaduste alal esineb langus 2.664 tonni ja muude kaupade alal 2.765 tonni võrra.

Augusti kuus jätkub tõus kaubaveotuludes. Kaubaveost saadi augusti kuus Kr.687.349, moodustades 7,97 % kogu aastasest kaubaveotulust, olles tõusnud, võrreldes juulikuuga - 54.443 krooni võrra.

Kauba koguselt võib märgata põllumajanduslikkude saaduste alal tõusu tendentsi algust, kusjuures tõus augusti kuus on 2.385 tonni võrra. Väike tõus on ka karjajõusööda alal ja nimelt 45 tonni. Suure hüppe teeb aga kunstväetise vedu, kus tõus on 9.530 tonni.

Küttematerjali vedu näitab järjekindlat tõusu, kuna hakatakse varustama talveks küttematerjalidega. Ka põlevkivi ja põlevkivi saaduste vedu näitab tõusu 5.297 tonni võrra ning muude kaupade vedu 6.402 tonni võrra. Seevastu näitavad aga langust metsasaaduste vedu 10.195 tonni ja ehitusmaterjali vedu 3.422 tonni võrra.

Septembris jätkub kaubaveo tulus tõus, nimelt 63.622 krooni võrra, kusjuures tulu kaubaveost septembris on Kr.750.971 ehk 8,71 % kogu aastasest kaubaveo tulust.

Kaubaveos näeme uudse vilja turule ilmumisega järsku tõusu põllumajanduslike saaduste alal 12.081 tonni võrra. Pääle selle näeme veel tõusu küttematerjali veos 2.394 tonni, põlevkivi ja põlevkivisaaduste veos 1.554 tonni ja muude kaupade veos 1.554 tonni võrra, kuna karjasööda vedu jääb omalt koguselt enamvähem kuu tasemele. Kunstväetise veos ilmneb aga langus 5.351 tonni võrra, samuti jätkub langus põllutöomasinade ja osade ning metsamaterjalide veos ja ehitusmaterjali veos.

Oktoobrikuus on kaubaveo tulus tõus 77.639 krooni, kusjuures kaubaveo tulu oktoobris on 828.610 krooni, moodustades kogu aastasest kaubaveo tulust 9,61 %.

Kaubaveos jätkub tõus põllumajanduslikelt saadusilt, nimelt 14.664 tonni võrra. Loomade karjatamine karjamaal lõpeb, mille tagajärjel tekib vajadus ka karjajõusööda järgi ja nii näemegi karjajõusööda veos tõusu 420 tonni

võrra. Pääle selle ilmneb tõus veel metsamaterjali veos 2.041 tonni ja muude kaupade veos 2.838 tonni võrra, kuna väetisainete ja põllumajanduslikkude masinate veos jätkub langus. Ka ilmneb väike langus küttematerjali veos. Pääle nende jätkub langus ehitusmaterjali veos 5.111 tonni võrra ning põlevkivi ja põlevkivisaaduste veos 1.430 tonni võrra.

Novembrikuus ilmneb aga kaubaveo tulus langus. Tulu kaubaveost on Kr.725.161,- ehk 8,41 % kogu aasta kaubaveo tulust - seega langus, võrreldes eelmise kuuga, 103.449 krooni.

Kaubaveos on langus peamiselt põllumajanduslikkude saaduste veos, nimelt 10.303 tonni võrra. Samuti jätkub langus ehitusmaterjalide veos, kus langus on 2.049 tonni. Ka muude kaupade veos ilmneb langus 1.032 tonni võrra, kuna tõusu näitavad karjajõusööda vedu 813 tonni võrra, väetisainete vedu 425 tonni võrra, metsamaterjali vedu 951 tonni võrra, põletispuude vedu 1.647 tonni võrra ning põlevkivi ja põlevkivisaaduste vedu 3.958 tonni võrra.

Detsembrikuu moodustab kaubaveo tulus 1938/39 aastal tulu madalseisu, moodustades aasta kogu kaubaveo tulust 6,38 % Kr.550:448 juures, olles ühtlasi vähem eelmise kuu tulust 174.713 krooni.

Kauba hulgalt näeme langust peaaegu iga kaubaliigi juures. Nii on langus põllumajanduslikkude saaduste alal 12.322 tonni, karjajõusööda veos 253 tonni, väetisaineilt 376 tonni, põllumajanduslikkude masinate veos 28

tonni, metsamaterjali veos 11.596 tonni, ehitusmaterjali veos 7.203 tonni, põlevkivi ja põlevkivisaaduste veos 688 tonni ning küttematerjali vedu, kus langus on küll vaid 23 tonni. Ainult muude kaupade vedu näitab tõusu 543 tonni võrra.

Jaauarikuus ilmneb aga jällegi tõus kaubaveo tulus. Saadud tulu on Kr.696.588 ehk 8,08 % aasta kogu kaubaveo tulust, olles suurem detsembrikuu tulust Kr.146.140.-

Kaubaveos on tõus karjajõusööda veos 1.238 tonni võrra. Metsamaterjali veos ilmneb järsk tõus, nimelt 14.784 tonni. Ka küttematerjali vedu jätkab tugevat tõusu, moodustades 11.846 tonni võrra suurenemise tõttu 1938/39 aasta küttematerjali veos kõrgseisu. Ka põlevkivi ja põlevkivisaaduste vedu näitab tõusu 1.815 tonni võrra. Põllumajanduslike saaduste veos kestab aga langus, kusjuures tagasimineku jaauaris on 1.178 tonni. Pääle selle esineb langus väetisainete veos 960 tonni võrra, põllumajanduslike masinate veos ja vähesel määral ka muude kaupade veos, kus langus on 110 tonni.

Veebruaris jätkub tõus kaubaveotulus. Tulu on Kr.711.672, moodustades aasta kogu kaubaveotulust 8,25 % - seega on tõus veebruaris 15.084 krooni.

Kaubaveos näeme tõusu väetisainete veos 3.629 tonni, põllutöomasinate veos 97 tonni, metsamaterjali veos 5.875 tonni, ehitusmaterjali veos 1.861 tonni ja muude kaupade veos 4.778 tonni, kuna põllumajanduslike

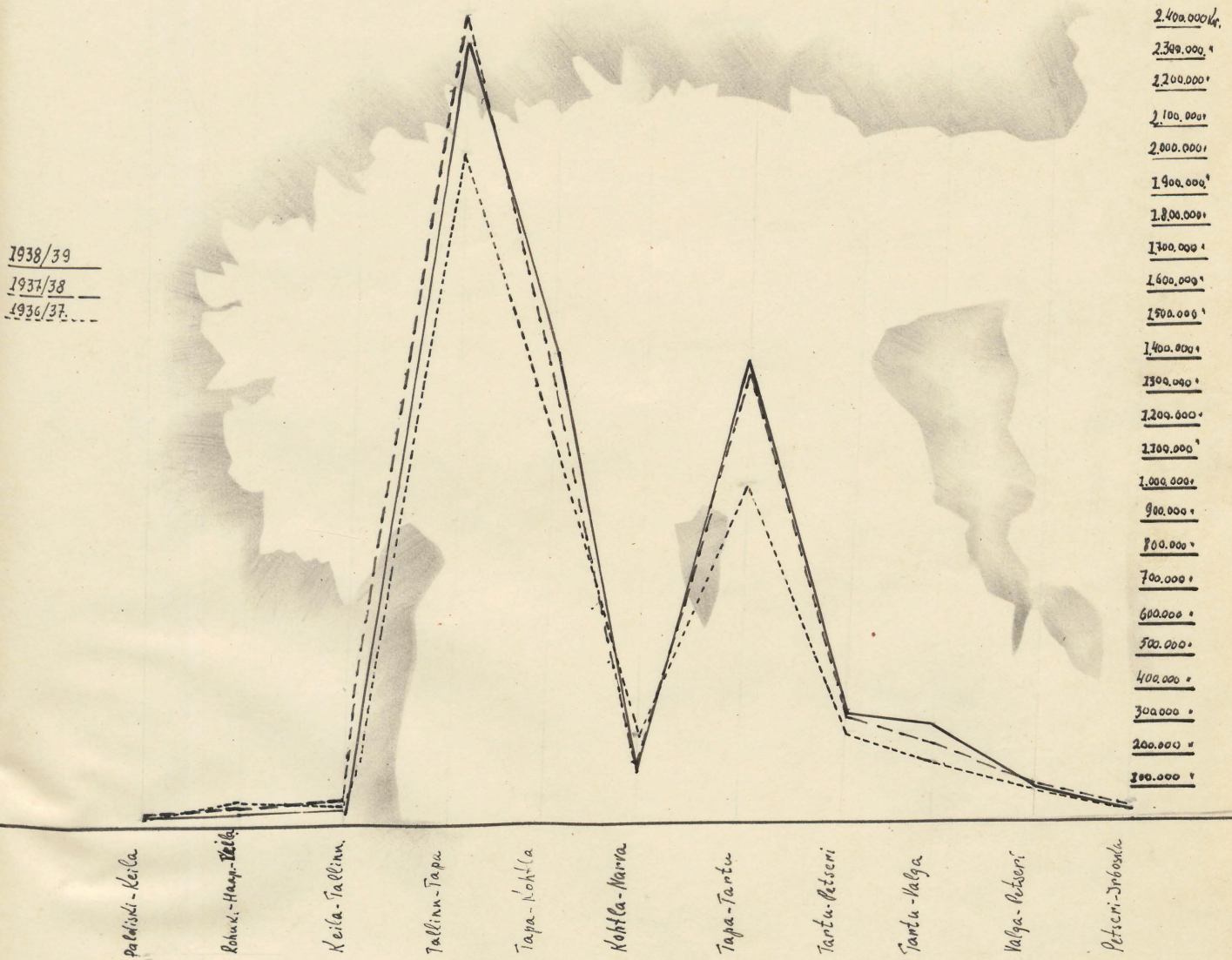
saaduste veos ilmneb langus 1.745 tonni, karjajõusööda veos 542 tonni ja küttematerjali veos 7.283 tonni.

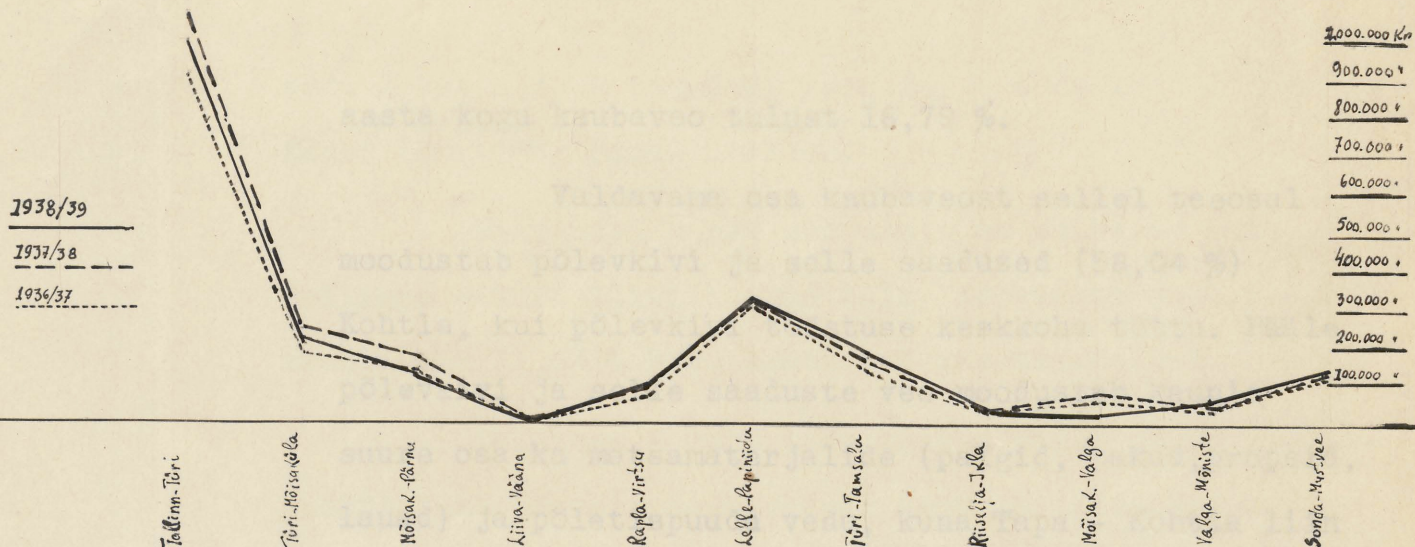
Märtsi kuus on kaubaveo tulus kõrgseis, moodustades aasta kogu kaubaveotulust 11,13 % Kr. 959.684 juures. Tõus on 248.012 krooni.

Kaubaveos näeme tõusu peaaegu kõigi kaubaliikide alal. Põllumajanduslike saaduste alal on tõus 2.613 tonni, karjajõusööda veos 1.095 tonni, väetisainete veos 10.842 tonni, põllumajanduslike masinate veos 177 tonni, metsamaterjali veos 27.693 tonni, põletispuude veos 6.564 tonni, põlevkivi ja põlevkivisaaduste veos 2.364 tonni, kuna langus kaubaveos on vaid küttematerjali veos 1.496 tonni ja muude kaupade veos 4.732 tonni.

Tulud kauba veost piirkondade viisi.

Järgnevalt käsitledes tulu kaubaveost piirkondade viisi, toome jällegi kõigepäält võrdleva kujutluse 1936/37 - 1938/39 aasta kaubaveo tulude kohta.

Kaubaveo tulu vaatlemisel piirkondade viisi ilmneb, et tulu suuruselt on Tallinn-Tapa teeosa, nagu reisijate veoski, esimesel kohal. Tulu kaubaveost Tallinna-Tapa liinil on Kr. 2.396.667, moodustades 1938/39.a.kogu kaubaveo tulust 27,81 %.

Põhjuseid tulu suuruse kujunemisel sellel teosjal loetlesime küll juba reisijateveo käsitlemisel. Tapa, sõlmpunktina esinemisega, haarab Tallinna-Tapa teeosa Tapa-Kohtla Narva liiniga põhja Eesti tööstusrajoonid põlevkivi ja põlevkivisaaduste veos ning tsemendi veos ja Virumaa metsade rajooniga metsasaaduste veo.

Pääle selle, kuna põhja Eesti, olles suuremaid kartulikasvatamise rajooni, haaravad mainitud teosadega ka kartuliveo ning Tapa - Tartu teeosa kaudu lõuna Eesti, kui suurema põllumajandus-, karjandus- ja linakasvatamis rajoonidega - nende saaduste veo.

Teisel kohal 1938/39.a.kaubaveo tulu on Tapa-Kohtla teosalt saadud kaubaveotulu Kr. 1.447.387, moodustades

aasta kogu kaubaveo tulust 16,79 %.

Valdavama osa kaubaveost sellel teosal moodustab põlevkivi ja selle saadused (58,04 %) Kohtla, kui põlevkivi tööstuse keskkoha tõttu. Pääle põlevkivi ja selle saaduste veo moodustab kaunis suure osa ka metsamaterjalide (palgid, pakud, propsid, lauad) ja põletispuuda vedu, kuna Tapa - Kohtla liin haarab Kohtla-Narva ja Sonda-Mustvee teosadega meie metsarikkamaid maaalu. Ka Port-Kunda, ainukese tsemenditööstuse keskusena, annab küllaltki suure kvantumi Tapa-Kohtla teosal kaubaveos.

Ei saa ka jätta mainimata kartulate vedu põhja Eesti, kui kartulikasvatamis rajooni tõttu.

Muude kaupade vedu omab aga vähema osatähtsuse kaubaveost Tapa-Kohtla liinil, mille tõttu ka muude kaupade üksikasjalise loetelu juures ei peatu.

Kolmandal kohal kaubaveo tulu suuruselt on tulu Tapa-Tartu teosalt, kus tulu on Kr.1.391.376, moodustades 16,14 % aastasest kaubaveo tulust.

Tapa-Tartu teeosa, haarab idapoolse kesk Eesti ja Tartu sõlmpunktiga ka lõuna Eesti kaubaveo. Kaubaveo hulgalt moodustab suurema osatähtsuse sellel liinil metsamaterjalide vedu. Ei ole aga ka väike põllu- ja karjamajandussaaduste vedu.

Järgnevalt annavad veel tähtsuse väetisainete vedu sellel teosal põllumajandus piirkonnisse, kipsi

vedu Irboskast ja tsemendi vedu Tapa kaudu kogu lõuna Eesti tarviduse rahuldamiseks.

Neljandal kohal suuruselt on kaubaveo tulu Tallinna - Türi liinilt, kus tulu kaubaveost on 1.020.653 krooni ehk 11,84 % kogu aastasest kaubaveotulust.

Tallinna - Türi liin haarab Rapla ja Türi sõlm-punktist hargnevate teeharudega kesk ja lääne Eesti põllumajandus- ja karjakasvatus piirkonnad.

Tähtsuse vedudelt omavad metsamaterjalide ja põletispuude vedu, põllumajandussaaduste vedu ühes karjandussaaduste veoga ja kunstväetise vedu.

Kaubavedu ülejäänud piirkondades oma tulult langeb, aga järsult omades seega väiksema osatähtsuse üksikute teosade viisi, mille tõttu meie neil pikemalt ei peatu, vaid toome nad alljärgnevalt tulu suuruse järjekorras ühes protsentuaalse suhtega, mis nad kogu 1938/39.a. kaubaveo tulust moodustavad.

5) Tartu-Petseri	Kr. 340.101	ehk 3,94%	kogu aastasest kaubaveo tulust
6) Lelle-Papiniidu	" 322.025	" 3,73%	-"
7) Tartu-Valga	" 310.659	" 3,60%	-"
8) Türi-Mõisaküla	" 218.840	" 2,53%	-"
9) Türi-Tamsalu	" 201.075	" 2,33%	-"
10) Kohtla-Narva	" 192.461	" 2,23%	-"

11) Mõisaküla-Pärnu	Kr. 149.182	ehk 1,73%	kogu aastasest kauba- veo tulust	
12) Sonda-Mustvee	" 134.705	" 1,56%		"-
13) Valga-Petseri	" 111.135	" 1,28%		"-
14) Rapla-Virtsu	" 98.372	" 1,14%		"-
15) Rohuküla-Haapsalu - Keila	" 76.006	" 0,88%		"-
16) Keila-Tallinn	" 73.224	" 0,84%		"-
17) Valga-Mõniste	" 35.451	" 0,41%		"-
18) Mõisaküla-Valga	" 33.726	" 0,39%		"-
19) Petseri-Irboska	" 30.268	" 0,35%		"-
20) Riiselja-Ikla	" 22.738	" 0,26%		"-
21) Paldiski-Keila	" 7.032	" 0,08%		"-
22) Liiva-Vääna	" 4.251	" 0,04%		"-